

Lys over folketro og

Marianne Lystrup, Hamar

ml@vl.no

22 310 436

Urgamle offergaver og moderne kunst er brakt sammen i domkirkeruinene på Hamar. I dag åpner utstillingen som utfordrer fordommer både mot folkelig kultur og mot moderne kunst.

Under det store glasstaket, mellom eldgamle ruiner av kirke- murer sjauer kurator og prosjektleder Terje Storli med store kasser. Inni dem er det skjøre gipsfigurer, skulpturer av glass, kunst av porselen, og 450 små figurer som går under betegnelsen offergaver. Alt skal være på plass til lørdag. Da åpner utstillingen *Tama – Offergaver og kriserite*. *Europeiske offergaver i dialog med billedkunst*. 19 norske bildekunstnere deltar, blant dem Kjell Torriset, Gunnar Tørvund og Bård Breivik.

Utstillingen har vært en hjertesak for Terje Storli i fem år. Han er egentlig lærer i engelsk og samfunnsfag ved Oslo Voksenopplæringscenter, men er samtidig en iherdig samler av

Under det høye glasstaket over Domkirkeruinene på Hamar monterer Terje Storli utstillingen *Tama – Offergaver og kriserite*. «Tama» er den greske betegnelsen på offergavene. Kjell Torrisets kunstverk består av 30 tallerkener og ti bord.

Alle foto: Marianne Lystrup

offergaver, og de 450 som vises i Hamardomen er hentet fra hans private samling, som teller rundt 1.000.

Helgener. – *Hva er offergaver?*
– Det er små metallrelieffer, voksfigurer eller andre bilder som mennesker har lagt fra seg ved et helgenbilde en gang de har vært der for å få hjelp. No-

en ganger blir de gitt på forhånd til helgenbildet de ber om hjelp ved, og andre ganger kan det være som en takk for at de faktisk har fått hjelp. Andre betegnelser på dette er votivgaver eller lovegaver. Typisk er det at bildet er konkret og viser en hånd, fot, øye eller en annen legemsdel som de har søkt hjelp for.

– *Hvorfor er dette så ukjent i Norge i dag?*

– Skikken med slike offergaver

ble forbudt i forbindelse med reformasjonen. Den ble betraktet som uttrykk for overtro og papisme, og det var viktig for myndighetene å sikre at den forsvant for at ikke folk skulle gli tilbake til katolisismen. Men skikken holdt seg lenge likevel – helt fram til for omtrent 100 år siden. Etter hvert lyktes det imidlertid myndighetene å undertrykke den. I tillegg til forbud og dødsstraff, ble latterliggjøring tatt i bruk. Det var vik-

tig for dem å sette en stopper for denne muligheten for vanlige folk til å ha direkte kontakt med det hellige, uten å gå omveien om presteskap og myndigheter. Latterliggjøringen viste seg å være et veldig effektivt virkemiddel. Trolig er det nedlatenheten overfor denne folkelige troen som har ført til den massive fortrenningen av dette fenomenet, sier Terje Storli.

Han regner seg ikke selv som troende, men er åpen for at

Kjell Torriset dekker bord til 30

– Denne utstillingen har et interessant tema. Praksisen med offergaver er et glemt kappittel i kirkehistorien, sier Kjell Torriset. Han har montert sitt verk *The Service* i Domkirkeruinene. 30 tallerkener settes fram på ti lave bord. På hver av dem har han malt symboler

eller korte tekster. Det står på norsk, engelsk, latin, gresk, russisk, spansk, armensk – i det hele tatt så mange språk at det skal noe til at noen kan skjønne alt. Men han forstår det selv, forsikrer han.

– *Vil det være berikende for opplevelsen av kunstverket hvis man*

forstår det som står?

– Antakeligvis, men det er ikke virkelig nødvendig. Det viktigste med å forholde seg til kunst, er at man navigerer rundt noe man ikke forstår. Da må man ta i bruk flere metoder for å nå fram til kunstverket.

– *Hva er ditt eget forhold til*

HERMON HØYFJELLSSENTER
3577 Hovet tlf 32088532

Bussturer til Hermon Høyfjellssenter

Reiser i kristent regi
6 dagers turer inkluderer, hjelpesjon og mange spennende utflukter.

Nydelige turer til Hermon og Hallingdal, med dagsutflukt til Hallingskarvet nasjonalpark.

Buss fra Grimstad, Arendal, Porsgrunn og Larvik.
20. - 25. september.

Buss fra Mandal og Kr.sand.
13. - 18. september.

fra kr. **3790,-**
Pris inkludert hjelpesjon, busstur og utflukter

Hermon Høyfjellssenter: Hotell – leiligheter – hytter – konferanserom – kirkerom – badeanlegg – velværesenter – aktivitetssenter – god hjemmelaget mat

www.hermonh.no

HØGSKOLEN
i Staffeldtsgate

Fortsatt ledige plasser!

- Menighet, organisasjon og ledelse (180 sp)
- Årsstudium i kristendom (60 sp)
- Jødisk-kristne studier (30 sp)

www.staffeldtsgate.no | telefon 93416767